

Földes Petra: Tanévkezdő könyvajánló

Tanévnyitó könyvszemlénkben az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum újdonságai, vagyis a frissen, 2017-ben megjelent pedagógiai tárgyú kötetek közt tallózunk. A válogatásba három újdonság mellett két olyan kötet is bekerült, melyek többedik kiadásukkal igazolják használhatóságukat.

BAKÓ TIHAMÉR: PLAYBACK-SZÍNHÁZ. *Psycho Art, Budapest, 2017.*

A kötet szerzője az első hazai playback társulat, a Rögöntések Színháza egyik alapítója. Számára a playback „folyamatos örömforrás. Olyan együttes élmény, amelyben akár játékmesterként, színészként vagy nézőként veszek részt, újra és újra lázba hoz, inspirál, mélyen megérint, magával ragad, egész testemben felforrósít. Általa kapcsolatban maradok gyermeki, játékos részemmel, kreativitásommal. Az élmény ismételt átélése friss forrásként táplálja alkotókedvemet, alkotó képességeimet.” S mindent a kötetben olyannyira sikerül megjeleníteni, hogy – Rózsa Dániel előszavával szólva – „playback-kedvelők, társulatban játszó, kezdő és tapasztaltabb játékmesterek, társulatvezetők, playback-tanárok és az alternatív színházi improvizáció iránt érdeklődők egyaránt haszonnal és élvezettel forgathatják”.

A két nagy tartalmi blokkra osztott könyvben a *Playback-színházi mesterség*

című fejezet a népi játékoktól indulva visz el a playback rítusainak megértéséig. Olyan élményszerűen, megszólító, személyes hangon mesél a playback előadás tényezőiről (többek közt a játékmesterről, dramaturgiáról, színészekről és a mesélőről), hogy az egyaránt lebilincsel és informatív akár az avatottak, akár a kívülrőlők számára. Hasonló – mesélő, ám eközben tömör és világos – módon beszél a *Kísérletek* című fejezetben az elmúlt mintegy 25

újra és újra lázba hoz,
inspirál, mélyen megérint,
magával ragad, egész
testemben felforrósít

év playback-módszerekkel vezetett önismereti, készségfejlesztő, mentálhigiénés workshopjairól, csoportjairól. S hogy külön kiemeljük a kötetben megtalálható közvetlen iskolai vonatkozást: *Men-*

tálhigiénés szerepet betöltő playback-szakkör egy budapesti gimnáziumban címmel ismerhetjük meg a budapesti Kölcsey Ferenc Gimnáziumban az 1999/2000-es tanévben, színjátszó szakkör keretében elinduló folyamatot, melynek nyomán 2000–2004 között az iskola diákjaiból összeálló *Imprománia* Társulat felépült és működött. „A csoport a végzősök távozása után még egy évig találkozott abból a célból, hogy playback-társulattá alakuljanak,

aztán az egyetemi élet beszippantotta őket [...] Nekünk, csoportvezetőknek is tudomásul kellett vennünk, hogy az iskolai kezek között működő playback-csoportoknak nem a társulattá alakulás a feladatuk, hanem a tehetséggondozás és az iskolai mentálhigiéné elősegítése még akkor is, ha ilyen kivételesen tehetséges társaság jön össze, mint az Imprománia”.

BEKE MARI:
77 MAGYAR NÉPI JÁTÉK.
Corvina, Budapest, 2017.

Igazán vonzó, mert ízléssége, szépsége mellett kifejezetten praktikus színes albummal jelentkezett a Corvina Kiadó és Beke Mari „Bonis Bona – A nemzet tehetségeiért” díjas művészetpedagógus. A 303 oldalas kötetben a szerző gyerekekkel megvalósított munkáit mutatja be oly módon, hogy az az olvasó számára megismételhető, illetve inspiráló, továbbgondolható legyen. A rengeteg beszédes, színes fotóval illusztrált kötet úgy ébreszt kedvet az alkotáshoz, hogy részben többet, részben kevesebbet ad a megvalósítás pusztá algoritmusánál. Beke Mari a néprajzi hagyományt mutatja fel, vagyis abból indul ki, amiről adott esetben az alkotó tevékenység „szól”. A fejezeteket – *Mesterek, iparosok, ezermesterek; Évszakok, munkák, emberek; Napról napra, hétről hétre; Játék mindennap, játék mindenből; Népi vallásosság* – minden alkalommal egy-egy oldalas néprajzi bevezetővel indítja.

A játékok (csak példaképpen: a kisése, a tökálarc, a cserépsín vagy a vásári bábjáték) bemutatásánál is gyakran megállunk egy pillanatra, hogy az adott tárgy vagy szokás eredetét megismerjük.

A néprajzi bevezetés után pedig mindig azonos szerkezetben következik az alkotó folyamat bemutatása: Mi kell hozzá? – Mi így csináltuk – Hasznos tipp; mindez sok-sok vonzó és informatív színes fotóval illusztrálva, melyek úgy vezetnek végig a folyamaton, hogy nem egy algoritmus szolgai végrehajtására, hanem az alkotó folyamat újraélésére csábítanak. S mivel a játékokat tartalmi, néprajzi tematika szerint csoportosították, előzékenyen azon olvasók segítségére sietnek, akik esetlegesen megvalósítási technika szerint keresnek. A bevezető oldalon található címkegyűjtemény mint alternatív tartalomjegyzék segíti a technikák közötti tájékozódást.

„Köszönöm az összes tanítványomnak, akik résztvevői és közreműködői voltak a közös alkotómunkának! Lelkesedésük és kreatív tevékenységük nélkül ez a könyv nem jöhetett volna létre, mint ahogy felnőtt segítőim nélkül sem.” S ennek a közös alkotómunkának az atmoszférája áthatja az egész kötetet, az olvasót is hasonló tevékenységre inspirálva.

GERŐ ZSUZSA:
**KLINIKAI GYERMEK-
PSZICHOLÓGIAI TANULMÁ-
NYOK ÉS MÁS ÍRÁSOK.
ELMÉLET ÉS TERÁPIA
KÖLCSÖNHATÁSAI.**
Szerk.: Gál Nóra.
Flaccus, Budapest, 2017.

A kötet a hazai gyermekpszichológia egyik meghatározó alakja, az 1999-ben elhunyt Gerő Zsuzsa elméleti írásait gyűjti össze. Az impozáns (több mint 500 oldalas) gyűj-